

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/20/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115220136
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4115220136.5

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a sudkýň JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Marty Polyákovej, v spore žalobcov: 1. F. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. nad X. 7, zast.: Mgr. Zuzana Józová Borecká, advokátka, so sídlom Sládkovičova 7, Nitra, 2. W. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I., J. XXX/XX, 3. O. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I., X. XXX/X, proti žalovanej: T. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXX, B., zast.: JUDr. Adriana Pukaj Kerestešová, advokátka, so sídlom Štefánikova tr. 30, Nitra, o určenie povinnosti zdržať sa zásahu do výkonu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 18C/362/2015- 346 zo dňa 6. decembra 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu o uložení povinnosti žalovanej zdržať sa konania, ktorým by oprávneným z vecného bremena spočívajúcim v práve prechodu cez celú parc. č. X v prospech vlastníkov parc.č. X podľa V 3688/07-24/07, V 1533/12-17/12 akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na nehnuteľnosti evidované správou katastra v kat. úz. M., obec B., okres I., na LV č. XX ako parc. reg. "C" evidované na katastrálnej mape parc. č. 9, výmera XXX m², zastavané plochy a nádvoria spôsob využitia XX, umiestnenie pozemku 1, stavby súp. č. XXX, na parc. č. 9, druh stavby XX, rodinný dom, osobným automobilom, zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

1.2 Poukázal na to, že v poradí prvým rozsudkom č.k.18C/362/2015-123, zo dňa 14.02.2019 rozhodol tak, že žalovaná bola povinná odstrániť protiprávny stav zabraňujúci výkonu práva z vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez parcelu č. 7, evidovanou správou katastra na LV č.XXXX, kat. úz. M., obec B., okres I., ako parc. reg. "C", o výmere XXX m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, spôsob využitia XX, pešo i osobným automobilom v prospech vlastníkov parc. č. X evidovanej správou katastra na LV č. XX, kat. úz. M., obec B., okres I., ako parc. reg. "C", o výmere XXX m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, spôsob využitia XX, podľa O V XXXX/XX-XX/XX. Žalovaná bola povinná zdržať sa konania, ktorým by žalobkyni akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na nehnuteľnosti pešo aj osobným automobilom. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. V časti odstránenia prekážok z prístupovej cesty súd konanie zastavil. Súd žalobcom v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Proti rozhodnutiu bolo podané odvolanie a Krajský súd v Nitre napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I. zmenil a žalobu zamietol, v časti, ktorým zaviazal žalovanú zdržať sa konania ktorým by žalobkyni akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na špecifikované nehnuteľnosti pešo, zmenil tak, že žalobu zamietol. V napadnutom vyhovujúcom výroku, ktorým súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zdržať sa konania, ktorým by žalobkyni akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na nehnuteľnosti osobným automobilom, ako aj vo výroku o trovách konania zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Vzhľadom k uvedenému predmetom sporu po rozhodnutí Krajským súdom v Nitre bolo uloženie povinnosti žalovanej zdržať sa konania, ktorým by akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na

nehnutelnosti, osobným automobilmom. V danom spore veci po vykonaní dokazovania bolo nesporné, že vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez celú parc. č. X evidovanú správou katastra na LV č. XXXX, kat. úz. M., obec B. bolo zriadené na základe Notárskej zápisnice N 157/2007, NZ 21294/2007, NCRIs 21205/2007 zo dňa 31.05.2007 vkladom do katastra nehnuteľností pod č. V 3688/2007-2 a bolo zriadené na neurčitú dobu a bezodplatne.

1.3 S poukazom na doplnené dokazovanie, oboznámenie sa so spisom 9C/357/2015, 19C/627/2015 ako i ohliadkou vykonanou na mieste samom, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba žalobcov nie je dôvodná. Súd zdôraznil, že žalovaná nadobudla nehnuteľnosti zaťažené vecným bremenom, a preto je povinná strpieť obmedzenia z vecného bremena vyplývajúce. Uviedol, že bolo nariadené neodkladné opatrenie v spore 9C/357/2015, pričom žalovaná požiadala o zrušenie neodkladného opatrenia, avšak jej návrhy na zrušenie neodkladného opatrenia boli zamietnuté. Skutočnosť, že žalovaná požiadala o zrušenie neodkladného opatrenia, nemôže byť vyhodnotená tak, že konanie žalovanej je konaním na základe ktorého by bránila výkon práva vyplývajúceho z vecného bremena. V spore nebolo preukázané tvrdenie právnej zástupkyne žalobkyne v I. rade, že došlo k úmyselnému vytvoreniu rigolov a jarkov zo strany žalovanej, ktoré mali žalobcov obmedzovať v prejazde ich nehnuteľností. Súd v tomto smere poukázal na vykonanie obhliadky na mieste samom, keď bolo zistené, že rigoly boli navezené štrkovou hmotou, daný uvedený stav je od roku 2015 bezo zmeny daného stavu, zároveň ani nebolo preukázané, že by znemožňovalo vstup žalobcov osobnými motorovými vozidlami na ich nehnuteľnosť. Bol vykonaný aj prejazd motorovými vozidlami žalobcov, pričom z obhliadky na mieste samom vyplynulo, že žalobcovia prešli motorovými vozidlami až na ich nehnuteľnosť. S poukazom na takto vykonané dokazovanie súd konštatoval, že nebolo preukázané, že rušivé konanie zo strany žalovanej pretrváva a nebolo ani preukázané, že existuje nebezpečenstvo opakovania v budúcnosti. Uvedené nebolo preukázané ani po oboznámení sa s obsahom spisu 19C/627/2015, v ktorom spore sa žalovaná domáha zrušenia vecného bremena. Keďže nebola preukázaná dôvodnosť žalobného nároku, zdržať sa konania, ktorým by znemožnila žalovaná vstup žalobcov na nehnuteľnosti osobným automobilmom, pričom žalovaná nevykonala žiadne zásahy a úpravy, ktoré by znemožňovali výkon práva žalobcov vyplývajúci z vecného bremena a to prejazd osobnými motorovými vozidlami, súd žalobu žalobcov zamietol.

1.4 Súd prvej inštancie sa následne zaoberal nárokom na náhradu trov konania. V danom spore došlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby v časti odstránenia prekážok a rozhodnutím Krajského súdu v Nitre bola žaloba v časti odstrániť protiprávny stav zabrahujúci výkon práva z vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez parcelu č. 7, zamietnutá. Súd zároveň zamietol i žalobu v uložení žalovanej zdržať sa konania, ktorým by oprávneným z vecného bremena spočívajúcom v práve prechodu akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na nehnuteľnosti osobným automobilmom, Súd prvej inštancie vyhodnotil, že čiastočné späťvzatie žalobcov podľa § 256 ods. 1 CSP zavinila žalovaná, a preto je potrebné to vyhodnotiť ako úspech žalobcov. V zostávajúcej časti boli žalobcovia pre zamietnutie žaloby neúspešní a preto by žalovaná mala nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50%. V tomto smere poukázal na to, že žalobcovia sa domáhali žalobou 4 nárokov (100%), žalobcovia boli úspešní v rozsahu 25 %, úspech žalovanej bol 75%, preto čistý úspech žalovanej by bol 50%. Súd však sa zaoberal tým, či sú splnené podmienky na rozhodnutie o trovách konania v zmysle § 257 CSP.

1.5 Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Súd prvej inštancie s poukazom na povahu a okolnosti daného sporu, ako i podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, keď i žalobcovia mali snahu uzatvoriť zmier, resp. by prišlo k späťvzatiu žaloby a každá strana sporu by si znášala trovy, s čím žalovaná nesúhlasila, mal za to, že daný posudzovaný prípad spĺňa podmienky uvedené v § 257 CSP a preto žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie voči výroku o náhrade trov konania podala písomne v zákonnej lehote odvolanie žalovaná. Žalovaná považovala napadnuté rozhodnutie vo výroku o nepriznaní nároku žalovanej na náhradu trov konania za nezákonné a arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, porušujúce právo žalovanej na spravodlivý súdny proces. Zdôraznila, že existenciu dôvodov hodných osobitného

zreteľa musí súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, pretože v opačnom prípade by mohlo ísť o postup, ktorým má znaky svojvôle. Vo vzťahu k záveru súdu prvej inštancie o tom, že žalobcovia boli v konaní úspešní v rozsahu 25 % a žalovaná v rozsahu 75 %, žalovaná uviedla, že nesúhlasí s tým, že by ako sporová strana mala niesť zodpovednosť, zavinenie za zastavenie konania na základe čiastočného späťvzatie žaloby žalobkyňou v prvom rade na 1. pojednávaní. Aj keď je pravdou, že žalovaná nechala odstrániť piesok zo svojho pozemku, v priebehu konania tvrdila a bolo preukázané aj svedeckou výpoveďou T., že daný materiál na pozemku netvoril prekážku, ktorá by bránila žalobcom v prejazde cez pozemok žalovanej. V tejto súvislosti žalovaná zdôraznila, že aj v prípade, ak by v tejto časti odstránenia prekážok z prístupovej cesty, neboli žalobcovia vzali žalobu späť, bol by prípadný vyhovujúci výrok v tejto časti nevykonateľný, keďže žalobcovia v petite nešpecifikovali aké prekážky sa majú odstrániť a len poukaz na to, že ide o stavebný a iný materiál je nepostačujúci. Ďalej žalovaná poukázala na skutočnosť, že súd pri porovnávaní úspechu sporových strán na výsledku sporu vo vzťahu k rozhodovaniu o nároku na náhradu trov konania absolútne neprihliadol na fakt, že žalovaná bola v rozsahu 100 % úspešná aj v odvolacom konaní, pričom súdu prvej inštancie priamo vo svojom rozsudku uložil povinnosť novom rozhodnutí rozhodnúť aj o trovách tohto odvolacieho konania.

2.2 Vo vzťahu k aplikácii § 257 CSP súdom prvej inštancie žalovaná namietala, že v napadnutom rozsudku súd prvej inštancie výnimočnosť použitia tohto ustanovenia, ako aj to v čom súd videl, že išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, náležite a presvedčivo nezdôvodnil. Neuviedol, v čom sú povaha a okolnosti tohto sporu také výnimočné, že je potrebné žiadnej zo strany nepriznať nárok na náhradu trov konania. Podľa názoru žalovanej, za dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 257 nemožno považovať skutočnosť, že žalovaná nesúhlasila so skončením konania zmierom, ako navrhla právna zástupca žalobkyne v 1. rade, ktorá navrhla zmier na pojednávaní dňa 16.11.2021, teda po tom ako žalobcovia prehrali odvolacie konanie a zároveň z vykonaného dokazovania ohliadkou na mieste samom bola zrejماً ich neúspešnosť aj vo vzťahu k zostávajúcej časti žaloby. Skutočnosť, že žalovaná nesúhlasila s uzatvorením prezentovaného zmiere nemôže byť pri rozhodovaní o náhrade trov konania pripočítané v neprospech, ani považované za výnimočnú okolnosť. Žalovaná zároveň poukázala na to, že súd v konaní nevytvoril procesný priestor umožňujúci žalovanej ako strane sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu ustanovenia § 257, ktoré navrhla v konaní aplikovať právna zástupkyňa žalobkyne 1/ až po svojom záverečnom návrhu a hoci žalovaná v rámci záverečného návrhu operatívne reagovala na tento návrh, nie je možné, aby súd dospel k presvedčeniu, že je potrebné aplikovať § 257 a strane, ktorá by inak trovy získala to neoznámil a táto sa to dozvedela až z rozhodnutia. Právom strany je byť vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 vyjadrila svoje stanovisko, čo sa v tomto prípade nestalo. Navrhla, aby odvolací súd v napadnutom výroku o nepriznaní nároku žalovanej na náhradu trov konania rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanej prizná nárok na náhradu trov prvoinštančného konania ako aj odvolacích konaní v celom rozsahu.

3.1 Žalobkyňa v 1.rade k odvolaniu vo svojom písomnom vyjadrení namietala tvrdenie žalovanej, že až z napadnutého rozhodnutia sa dozvedela, že súd bude rozhodovať o aplikácii § 257 CSP. Žalobkyňa na pojednávaní navrhla, aby súd v prípade, že sa nestotožnil s názorom žalobcov, neuložil žalobcom povinnosť náhrady trov konania v zmysle § 257, nakoľko je zjavné, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa vzhľadom na preukázaný skutkový stav, pretože uloženie tejto povinnosti žalobcom by bolo extrémne nespravodlivé. Žalovaná mala právo vyjadriť sa ku všetkým návrhom ako posledná, pričom uvádza, že na pojednávanie na tento návrh žalobkyne reagovala, teda jej procesný priestor na obranu súd prvej inštancie nepochybne zachoval. Žalovaná v podstate namieta, že súd vopred neoznámil ako o návrhu rozhodne.

3.2 K námietke žalovanej, že nesúhlasí s tým, že zavinila čiastočné späťvzatie žaloby uviedla, že v konaní bol preukázaný opak a na uvedenom nič nemení ani posledná výpoveď syna žalovanej. V tomto smere poukázala na konkrétne dôkazy, ktoré boli v konaní vykonané a preukázané, týkajúce sa bránenia prejazdu motorovým vozidlom žalobcom. Poukazovala, napríklad na fotografiu vozidla zdravotnej služby, ktoré muselo zostať stáť pred stavebným odpadom nachádzajúcim sa pred bránou žalobcov pre motorové vozidlá, ďalej na fotodokumentáciu, ktorá preukazuje zatarasený priechod pre motorové vozidlá pred bránou žalobcov, na vyjadrenie žalovanej z 22.06.2015 predžalobnej výzve, kde žalovaná tvrdila, že výkonu práva peši nebráni, avšak prejazd motorového vozidla nemožno od nej spravodlivo požadovať s poukazom na statický posudok. Ďalej poukázala na zhodné tvrdenia strán na pojednávaní dňa 17.01.2019 o tom, že k odstráneniu prekážok - stavebný materiál odpad a piesok, brániacich prejazdu motorovým vozidlom prišlo až po podaní žaloby, a to dokonca až po vydaní predbežného opatrenia. Zároveň uviedla, že skutočnosť, že späťvzatie žaloby v časti odstránenia prekážok z prístupovej cesty bolo na základe toho, že zo strany žalovanej došlo v priebehu konania k odstráneniu týchto prekážok, konštatoval aj nadriadený Krajský súd Nitra v odôvodnení rozhodnutia

7Co 220/2019, teda táto skutočnosť nemôže byť v tomto konaní sporná. Na základe všetkých týchto skutočností bolo preukázané, že žaloba bola dôvodne podaná v časti odstránenia prekážok z prístupovej cesty pred bránou žalobcov a táto bola vzatá späť pre správanie sa žalovanej, ktorá stavebný odpad alebo materiál odstránila až po podaní žaloby a dokonca až po nariadení predbežného opatrenia.

3.3 Žalobkyňa v 1/ rade ďalej uviedla, že sa síce nestotožnila s napadnutým rozsudkom súdu vo veci samej, napriek tomu žalobcovia nepodali odvolanie proti rozsudku, a to výlučne v snahe ukončiť sporové konanie. Keďže žalovaná sa dňa 16.11.2021 vyjadrila, že nebráni ani nemieni nijakým spôsobom brániť v prechode a prejazde žalobcom na svoj pozemok, už na tomto pojednávaní žalovanej navrhli skončenie veci súdnym zmlerom, ktorý návrh však žalovaná odmietla. Uviedla, že vzhľadom k tomu, že sa svojho nároku žalobcovia domáhali dôvodne, ako aj vzhľadom na obavu, že porušovanie bude pokračovať a vzhľadom na množstvo konaní o neodkladných opatreniach, by bolo krajne nespravodlivé, aby žalobcovia znášali trovy konania. Bolo tiež preukázané, že žalobkyňa sa pokúšala vec vyriešiť mimosúdne pred podaním žaloby, avšak neúspešne. Zdôraznila, že pri posudzovaní úspechu strán sporu musí súd brať na zreteľ aj konania o neodkladných opatreniach, ktorých bola opakovane úspešná žalobkyňa v 1/ rade, pričom bolo preukázané, že žalovaná sa opakovanými pokusmi snažila, aby súd zrušil nariadené neodkladné opatrenie. Z uvedeného logicky vyplýva, že ak by žalovaná nechcela konať tak, aby bránila výkonu práva z vecného bremena, tak by nemala dôvod opakovane podávať návrh na zrušenie takéhoto výroku rozhodnutia. Dodala, že súd pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení, ktoré bolo dôvodné, o trovách konania nerozhodoval s odkazom na to, že o nich rozhodne súd vo veci samej v konaní 18C 362/2015 (k odstráneniu prekážok došlo práve a výlučne na základe neodkladného opatrenia) a je nepochybné, že súd správne ustálil úspešnosť žalovanej v rozsahu maximálne 50 % a nepochybné sú zjavné aj riadne odôvodnené dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 a procesné zavinenie žalovanej. Záverom uviedla, že súd prvej inštancie správne posúdil dôvodnosť nepriznania trov konania žalovanej vzhľadom na charakter tohto konania, ako aj charakter procesnej situácie, keď v konaní bolo preukázané porušenie práv žalobcov, aj keď uplynutím času, teda za dobu viac ako 6 rokov sa situácia zmenila. Za uvedené však nie je spravodlivé sankcionovať žalobcov, uložením platenia trov konania, nakoľko nezavinili dané súdne konanie. Navrhla, aby nadriadený súd napadnutý výrok rozsudku potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa § 256 ods. 1,2 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

6. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

7. Ako už bolo uvedené vyššie v prejednávanej veci došlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby v časti odstránenia prekážok z predmetnej parcely. Následne odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku, ktorým zaviazal žalovanú odstrániť protiprávny stav zabráňujúci výkonu práva z vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez parcelu č. X, evidovanou správou katastra na LV č. XXXX, kat. úz. M., obec B., okres I., ako parc. reg. "C", o výmere XXX m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, spôsob využitia XX, pešo i osobným automobilom v prospech vlastníkov parc. č. X evidovanej správou katastra na LV č. XX, kat. úz. M., obec B., okres I., ako parc. reg. "C", o výmere XXX m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, spôsob využitia XX, podľa O V XXXX/XX-XX/XX a vo vyhovujúcom výroku, ktorým zaviazal žalovanú zdržať sa konania ktorým by žalobkyňa akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na špecifikované nehnuteľnosti pešo, zmenil tak, že žalobu v uvedených výrokoch zamietol. Následne súd prvej inštancie ostatným rozsudkom zamietol žalobu aj v časti o uložení povinnosti žalovanej zdržať sa konania, ktorým by oprávneným z vecného bremena spočívajúcom v práve prechodu akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na ich nehnuteľnosti osobným automobilom.

8. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Oslobodenie od povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strane nie je možné. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. V prípade zastavenia konania je nárok na náhradu trov konania upravený v ust. § 256 CSP, v ktorom je zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie. Je to inštitút procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na

posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Najčastejšie dochádza k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia žaloby. Ak sa pre správanie žalovaného vzala späť žaloba, ktorá bola podaná dôvodne, je žalovaný povinný nahradiť trovy konania, pretože nesporne zavinil zastavenie konania. Ide najmä o prípady, keď žalovaný po podaní žaloby plnil žalobcovi v dôsledku čoho žalobca vzal žalobu späť. Dôvodnosť žaloby sa posudzuje procesne a bez ohľadu na to, aký bol výsledok konania, keby k späťvzatiu žaloby nedošlo. Rozhodnou je skutočnosť, že žalovaný splnil to, čoho sa žalobca domáhal a len z tohto dôvodu vzal žalobca žalobu späť.

9. Rozhodujúc o odvolaní žalovanej v tejto veci odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v časti nároku na náhradu trov konania zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP. V prejednávanej veci súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že čiastočné zastavenie konania zavinila žalovaná, pretože v konaní bolo nepochybne preukázané, že žalovaná v zmysle jednej časti petitu žaloby odstránila prekážky (stavebný materiál) brániace prechodu na nehnuteľnosť žalobcov, teda žalobcovia zobrali žalobu v uvedenej časti späť preto, že žalovaná splnila to, čoho sa v konaní domáhali. Následne súd prvej inštancie posudzoval aj úspech a neúspech strán sporu v časti, kde rozhodol o veci samej rozsudkom, použivúc ustanovenia § 255 CSP a zároveň aj ust. § 257 CSP.

10. Súd prvej inštancie však rozhodol len jedným výrokom o nároku na náhradu trov konania. Odvolací súd takýto výrok o trovách konania považoval za nesprávny. V konaní bolo jednak rozhodnuté o čiastočnom zastavení konania a ďalšími výrokmi bolo rozhodnuté o zamietnutí jednotlivých častí žaloby. V prípade zastavenia konania (resp. čiastočného zastavenia) súd posudzuje nárok na náhradu trov konania v zmysle ust. § 256 CSP, a preto aj výrokom v rozhodnutí určí, ktorá strana má v tejto časti nárok na náhradu trov konania, t.j. zistí ktorá strana procesne zavinila zastavenie konania. Pri rozhodovaní vo veci samej súd zase náhradu trov konania posudzuje podľa ust. § 255 CSP a tiež výrokom rozhodne kto a v akom pomere znáša náhradu trov konania. Súd prvej inštancie takto nepostupoval pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania a rozhodol jediným výrokom zahrňujúcim celé trovy konania.

11. Odvolací súd uviedol, že čiastočné späťvzatie žaloby súd prvej inštancie posúdil správne, a preto bol povinný rozhodnúť samostatným výrokom, ktorej strane priznáva nárok na náhradu trov konania v zastavujúcej časti a v akom rozsahu. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, v konaní bolo rozhodnuté tromi zamietajúcimi výrokmi, teda úspech v konaní mala nesporne žalovaná v plnom rozsahu (vo vzťahu k zamietajúcim výrokom žaloby). V tomto smere súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 255 ods. 1 CSP a zároveň aj ust. § 257 CSP, čoho výsledkom bol výrok, že žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania. Pri aplikácii ust. § 257 CSP poukázal na povahu a okolnosti daného sporu, ako i podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, keď i žalobcovia mali snahu uzatvoriť zmier a každá strana sporu by si znášala trovy, s čím žalovaná nesúhlasila, preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že posudzovaný prípad spĺňa podmienky uvedené v § 257 CSP. Z obsahu odvolania žalovanej vyplýva, že nesúhlasí s aplikáciou ust. § 257 CSP, v tejto časti považovala rozsudok za nedostatočne odôvodnený, pretože súd presvedčivo neuviedol v čom videl dôvody hodné osobitného zreteľa. Odvolací súd sa plne stotožňuje s tvrdením žalovanej, že dôvodmi hodnými osobitného zreteľa pre použitie ust. § 257 CSP nemôže byť skutočnosť, že žalovaná po 6 rokoch vedenia sporu nemala záujem o uzatvorenie zmieru. V danej veci musí súd prvej inštancie predovšetkým posúdiť, z akých dôvodov došlo k zamietnutiu žaloby a či v týchto dôvodoch s ohľadom na predmet a povahu sporu možno vidieť dôvody hodné osobitného zreteľa. Až po zvážení všetkých okolností, súd môže posúdiť, či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Čiastočná moderácia znamená, že súd určí podiel, koľko z trov strana zaplatí. Tento podiel potom v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, vyčíslí príslušným zlomkom alebo percentom. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. „Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/17/2009). Odvolací súd ďalej uvádza, že v prípade aplikácie ust. § 257 CSP musí byť jeho rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodnené, musí z neho vyplývať, prečo dospel k tomu, že v danej veci výnimočne použije ust. § 257 CSP a musí sa podrobne zaoberať tým, v čom vidí dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. Žalovaná v odvolaní namietala aj tú skutočnosť, že súd prvej inštancie v konaní nevytvoril procesný priestor umožňujúci žalovanej ako strane sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu ustanovenia § 257 CSP, ktoré navrhla v konaní aplikovať právna zástupkyňa žalobkyne 1/ až po svojom záverečnom návrhu. S touto námietkou sa odvolací súd nestotožnil, pretože aj samotná právna zástupkyňa žalovanej uvádza, že súd jej poskytol priamo na pojednávaní priestor na vyjadrenie sa k návrhu právnej zástupkyne na aplikáciu ust. § 257 CSP. Odvolací súd uvádza, že by bolo nehospodárne, aby súd prvej inštancie odročoval pojednávanie len za tým účelom, aby mala strana väčší časový priestor na vyjadrenie sa k tomuto ustanoveniu, zvlášť v prípade, keď sú strany sporu zastúpené právny

zástupcami. Rovnako nie je potrebné, aby súd prvej inštancie oznámil vopred stranám, že využije ust. § 257 CSP, je plne postačujúce ak strany sporu majú priestor na pojednávaní sa k nemu vyjadriť. Obe strany sporu v rámci svojich písomných podaní potvrdili, že im bol daný priestor na vyjadrenie k tomuto ustanoveniu, odvolací súd však upozorňuje súd prvej inštancie, že ich vyjadrenia v písomnej zápisnici o pojednávaní zo dňa 22.11.2021 neboli zachytené, pričom jednoznačne ide o podstatné vyjadrenie, ktoré musí byť súčasťou zápisnice.

13. Odvolací súd dopĺňa, že nie je dôvodná ani námietka žalovanej, že súd prvej inštancie mal osobitne rozhodnúť o jej nároku na náhradu trov odvolacieho konania. Nárok strany na náhradu trov konania sa posudzuje v rámci jej celkového úspechu v konaní a ak konanie končí rozhodnutím súdu prvej inštancie, tento zároveň rozhodne o trovách konania výrokom, ktorý v sebe subsumuje trovy prvoinštančného aj odvolacieho konania.

14. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V zmysle uvedených záverov, súd prvej inštancie opätovne uznesením rozhodne o nároku strán na náhradu trov konania a to osobitne výrokom v zastavujúcej časti konania a osobitne výrokom v zamietajúcej časti rozsudku.

15. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).